

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

NUMIRI.

Onoratul *Andrei Oltean*, paroh în *Sâmboieni* (D. Sicului) este numit *protopop onorar* cu facultatea de a purta brâu roșu.

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1969.

Onoratul *Vasile Cochina*, catehet în *Borșa*, este numit *administrator local* la parohia *Trip* (D. Țării Oașului)

Din șed. konz. 14 Martie 1928.
No. 1100.

Onoratul *Vasile Lazar*, preot nou-
hirotonit este numit *administrator local* la parohia *Teoltiur*, (D. Lujer-
dului).

Din șed. konz. 7 Aprilie 1928.
No. 1745.

Onoratul *Vasile Ghițiu* preot în *Biușa*, este numit *administrator local* la parohia *Negreni* (D. Surducului).

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1939.

Onoratul *Dariu Vlad*, paroh în *Petrova* este numit *profesor de religie* la Liceul de fete „*Domnița Ileana*” din *Sighet*.

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1927.

Mult Onoratul *Paul Szilágyi* protopop onorar fost profesor de religie la Liceul de fete „*Domnița Ileana*” din *Sighet*, este numit *paroh* la *Petrova* (D. Vișeuului).

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1928.

Onoratul *Gheorghe Gavrișiu* preot capelan în *Odești* este numit *administrator local* la parohia *Buzaș* (D. Surducului).

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1938.

Onoratul *Ioan Bușiția* preot în *Gârboul Dejului* este numit *administrator local* la parohia *Rugășești* (D. Cășeiului).

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1940.

Onoratul *Emil Hales* preot nou-
hirotonit este numit *administrator local* la parohia *Gârboul Dejului* (D. Reteagului).

Din șed. konz. 24 Aprilie 1928.
Nr. 1941.

HIROTONIRE.

În ziua de 12 Aprilie a. c. au fost hirotoniți întru ipodiaconi și diaconi iar în ziua de 15 Aprilie a. c. sărbătoarea luminatului praznic al Învierii Domnului și Mântuitorului Nostru Isus Hristos, întru preoți următorii clerici diecezani: *Antoni Buga și Cornel Fucec*.

Gherla, la 18 Aprilie 1928.

Nr. 1909.

In cauza rațiunilor bisericești.

Pentru mai buna evidențiere a situației averilor bisericești și a modului de administrare a acestora, dispunem, că începând cu anul raționar 1927, să se anexeze la rațiunile bisericești în fiecare an *inventariul și bugetul* anual cu observarea formulelor I și II indicate mai jos:

I. Inventarul

averilor imobile și mobile a căror provenit anual încurge în casa Biserici române unite..... Anul raționării.....

No. curent	Numirea realității ori a averii mobile	Valoarea în bani								
		Lei	bani							
I. Realități imobile										
1	Edificiile bis. inferite la cartea funduară ca proprietate a bisericii sub No..... cu un fond intravilan..... exarândate la..... pentru suma anuală de Lei..... pe restimp de.....									
Pământuri										
2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 12.5%;">Agrii jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Grădini jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Livezi jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Vii jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Pășune jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Păduri jug <input type="text"/></td> <td style="width: 12.5%;">Mori băi etc.</td> </tr> </table>	Agrii jug <input type="text"/>	Grădini jug <input type="text"/>	Livezi jug <input type="text"/>	Vii jug <input type="text"/>	Pășune jug <input type="text"/>	Păduri jug <input type="text"/>	Mori băi etc.		
Agrii jug <input type="text"/>	Grădini jug <input type="text"/>	Livezi jug <input type="text"/>	Vii jug <input type="text"/>	Pășune jug <input type="text"/>	Păduri jug <input type="text"/>	Mori băi etc.				
Propr. Bisericeii										
a Școlaei										
Porțlunea canonică										
	Celea bisericești ori școlar exarândate la..... pe ani..... din..... până..... pentru suma de Lei.....									
II. Averi și valori mobile										
1	Capital în bani elocat la privați și în casa de păstrare cu finea anului 19.....									
2	Acții dela „.....” Nr. în valoare nominală									
3	Utensilii, ornamente, odoare, cărți bis.									
4	Venite din grânariul Bisericeii și starea lui									
Dat în..... la 31 Dec. 19.....		Suma: Lei								

Am văzut:

N. N.

protop. district.

L. S.
Prot.L. S.
Paroh.

N. N.

preș. sen. bis.

N. N.

primcurator bis.

II. Budgetul Bisericii române

unite din parohia..... pe anul.....

I. Intrate

II. Eșite

Nr. curent		Suma		Nr. curent		Suma	
		preliminată	primită			preliminată	primită
		Lei				Lei	
1	Din venitul agricol			1	Taxe oficioase Protopopești		
2	„ chiria case'lor.			2	Dările publice:		
3	„ venitul pădurii			3	Asigurarea Bisericii și superedificatelor bis. parohiale		
4	„ „ pășunilor			4	Onorarii:		
5	„ „ celorlalte realități			5	Reparări la Biserică, casele și superedificatele parohiale: alte reparări:		
6	„ banii împrumutați privaților.			6	Zidirea din nou		
7	„ dobânzile acestor bani			a) a Bisericii:			
8	„ % după obligațiile de stat.			b) casei parohiale:			
9	„ depuneri : a) capital b)dobânzi			c) a altor edificii:			
10	„ dividendele la acții pe anul			7	Curățirea a.) Bisericii		
11	„ reparații.			b) caselor parohiali:			
12	„ Fundațiuni.			8	Cumpărări pe seama:		
13	„ taxele de înmormântări în Cimitierul intern al Bisericii			a) Bisericii:			
14	„ trasul clopotelor după străini			b) a caselor parohiali			
15	„ donațiuni și oferte benevole.			9	Stipendii misale:		
16	„ alte venituri			10	Alte spese neprevăzute		
	Suma:				Suma:		

Dat în..... la.....

Am văzut:

N. N.
Protopop district.L. S. L. S.
Protop Paroh.N. N.
preot. preș. sen. bis.
N. N.
primcurator bis.

Când deosebirea între suma preliminară și cea primită, ori spesată este mai mare, trebuie să se dea explicațiile necesari.

Pe lângă acestea se dispune, că în conformitate cu ordinul Ven. Exactorat No. 263—1920, și azi în vigoare, să se efectuiască în fiecare an la finea Statului activ așa numita *proba capitalelor*, în senzul căreia să se expună:

Cât a fost capitalul în anul trecut Lei.....
cât s'a elocat din nou tot în anul trecut Lei.....
in total Lei:.....

In anul curent raționat cât s'a replătit din capital Lei:.....
cu finea anului cât a mai rămas Lei:.....

La finea Statului Passiv să se facă arătare despre aceea, că are Biserica datorii, sau nu are, dacă are de unde, cât, spre ce scop și cu a cui incuviințare s'a contras (No. și datul). Cât a fost la finea anului trecut, cât s'a replătit până în Decembrie anul trecut și cât a mai rămas la finea anului.

Din nou se atrage atențiunea la satisfacerea în întregime a Ordinului No. 1696—1927. din 27 Martie, publicat în No. 8. al „Curierului Creștin“.

Toate acestea se comunică spre ulterioară strictă acomodare tuturor oficiilor protopopești și parohiali.

Din șed. conz. 31 Martie 1928.

Nr. 1629.

Societatea antialcoolică Temperanța.

Publicăm mai jos Veneratului Cler eparhial adresa Nr. 14813 din 31 Martie a. c. a Inaltului Minister al Cultelor și Artelor, privitoare la scopul urmărit de societatea „*Temperanța*“ din Capitală pentru combaterea alcoolismului, îndemnându-Vă călduros și din partea noastră, ca atât Frățiile Voastre, cât și iubiiții noștri credincioși să susțineți și propagați prin vorbe, exemple și fapte aceasta mișcare salutară pentru poporul român.

Prea Sfințite,

Societatea „*Temperanța*“ din Capitală, care înnumără printre membrii săi fondatori, fruntași ai vieții noastre culturale și sociale, și-a propus combaterea, pe teren practic a alcoolismului, înființând în acest scop asociațiuni mai în toate comunele urbane și rurale din țară.

Pentru reușita cauzei, am fost solicitați și noi cu rugămintea de a face un larg apel către lumea clericală, spre a sprijini prin vorbe și fapte, opera de regenerare morală întreprinsă.

Intru aceste sentimente, avem onoarea a ruga pe Prea Sfinția Voastră să binevoiați a dispune ca preoțimea din cuprinsul acelei sfinte eparhii să fie lămurită asupra netăgăduitei importanțe a ofensivei societății *Temperanța* dând fără precupețire tot concursul factorilor recunoscuți cari lucrează în lo-

calitățile respective la înlăturarea flagelului care bântue mai ales populația rurală.

Primiți, vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru s. s. *Indescifrabil.*

p. Director General s. s. *Indescifrabil.*

Din șed. cons. 7 Aprilie 1928.

Nr. 1694.

Concurs la parohii.

Postul de *preot al II-lea* în parohia Bătarciu (D. Turțului) se curentează cu termenul de 15 Maiu a. c.

Din șed. conz. 7 Aprilie 1928.

No. 821.

Parohia *Berbești* (D. Mara) se curentează cu termenul de 15 Maiu a. c. pe lângă susținerea anului de văduvie.

Din șed. cons. 24 Aprilie 1928.

No. 1976.

Doritorii de a dobândi vre-unul din aceste beneficii eparhiale, să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Extras autentic din protocolul școlar despre cathezarea elevilor școlari, în anul școlastic 1926-27. la caz, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat atestat oficios că pruncii totuși au fost catehezați.
4. Extras autentic din protocolul *predicilor* de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Pentru tipografia dela Mănăstirea Bixadului.

Părinții Baziliani dela Sfânta Mănăstire a Bixadului, dorind a intensifica publicarea scrierilor morale și edificatoare, ca astfel — contrabalansând publicațiile veninoase, otrăvitoare de suflete, propagate de scrieri imorale și pornografice — să fie cât mai folositori Bisericii și operei mari a mântuirii sufletelor, intenționează să instaleze la Mănăstire o tipografie, ca astfel cât mai ușor să poată edita scrierile literaturii bune și bisericesti din lumea întreagă.

Cum, însă, pentru instalarea acestei tipografii nu dispun de mijloacele materiale necesare, prin „Apelul”, publicat mai jos în întregime, apelează la sprijinul preoților și credincioșilor noștri.

Date fiind împrejurările grele de astăzi, — când dușmanii Bisericii încearcă cu toate mijloacele să samene spini și polomidă în sufletele bune ale credincioșilor și să le depărteze dela Domnul, — *presa bună* este un stâlp puternic, de neprețuit al credinței.

Pentru aceea, când publicăm „Apelul” Părinților Baziliani, contribuind și din partea noastră la realizarea acestui gând bine venit cu suma de 20,000 Lei, nu putem îndeajuns să Vă îndemnăm pe Frații Voastre și pe toți credincioșii Eparhiei noastre, să contribuiți cu toții, după putință, cu mijloace materiale pentru a se putea instala tipografia din chestie, cunoscând, că prin ofertele date fiecare veți contribui la un *apostolat sfânt*, — apostolatul presei — ce se face spre mai marea mrire a Domnului.

Apelul emanat de Părinții Baziliani dela Bixad este următorul:

A P E L,

Un gând avem și gândul faptă

trebuie să se facă. Nu pentru noi, ci pentru Acela, căruia slujim.

E gândul tipografiei, ce vrem să o înființăm, punându-o sub scutul acelei Inimi iubitoare a lui Isus, căreia vrem să-i aducem ca ardere de tot nu numai toate puterile noastre, ci și însăși ființa noastră.

Interes material nu căutăm. Alte sunt interesele, cari ne silesc înainte spre înfăptuirea gândului nostru.

Sunt interesele lui Isus, interesele sufletelor.

Isus, în deosebi euharisticul Isus, e încă destul de străin între noi. E ignorat, neglijat, părăsit, e atăcat și dușmanit. Și noi bine știm, că numai prin Isus este mântuire.

În serviciul Lui vrem să punem tipografia noastră. Și prin aceasta vrem să servim totodată și sufletelor.

Sunt atâtea mii de suflete cufundate în întunec, cărora slova ieftină a tipografiei noastre le-ar aduce lumină. Sunt atâtea suflete slabe, cari ar trebui întărite, atâtea suflete amăgite de sectari, cari ar trebui întoarse, atâtea mișcări mari religioase, cari ar trebui susținute cu slova tiparului.

Vom sta oare cu mâinile în sân, privind, cum alții se organizează și se înarmează cu această armă modernă?

Noi ne oferim la muncă până la jertfire de sine, la muncă fără resplată dela oameni, fără salar, fără lauda omenească.

Noi dăm, suntem gata să dăm ce avem. Așteptăm să primim de la alții, ce nu avem.

Ne trebuie bani.

Să putem oare crede, că obștea bisericii noastre să nu poată înzestra o mănăstire românească cu o tipografie?

Să putem oare crede, că vrednicii slujitori ai altarelor noastre

să ne lase a ne mistui de geaba și să nu urnească pe intelectualii noștri, medici, avocați, profesori și alții, la jertfă?

Nu, noi nu o credem aceasta.

Când dar deschidem larg acțiunea pentru înfăptuirea tipografiei, rugăm pe toți, să nu ne lase a ne istovi în sbuciumări zădarnice, ci să aflu glasul nostru desinteresat resunet în inima fiecărui credincios al bisericii noastre unite cu Roma.

Binecăvântarea Arhierilor noștri ne însoțește în aceasta străduință a noastră.

Facem acest apel în numele aceluia, carele a zis: cereți și se va da vouă. . .

E cauza lui și a sufletelor.

Nu ne respingeți!

Mănăstirea Bicsad (jud. Satu-mare) la 25 Ianuar 1928.

Ordinul Sf. Vasile Cel Mare.

Onorat Frațiiile Voastre veți citi acest Apel, împreună cu prezentul nostru ordin, credincioșilor *de pe amvon* atât în parohii cât și în filii, îndemnând pe toți să contribuie cu obolul lor la aceasta întreprindere cu scop măreț.

Colectele adunate în singuraticile parohii se vor înainta la adresa Sfintei Mănăstiri dela Bicsad, iar nouă ni-se va raporta pe calea *Oficiilor Protopopești*, cât s'a colectat, pentruca contribuțiile să se publice și în „Curierul Creștin“

Din șed. cons. 24 Aprilie 1928.

No 901.

Sfintirea Sfântului Mir.

Sfintindu-se în Joia mare Sfântul Mir, pentru trebuințele diecezei, lăsăm Mult Onoraților Frați protopopi, ca fără amânare să ridice dela Episcopie sf. Mir nou necesar pentru bisericele din protopopiatul lor.

Mirul cel vechiu este a se arde. Gherla, la 27 Aprilie 1928.

Nr. 1975.

CONCURS

la post de cantor.

Postul de cantor din parohia *Sudurău* (D. Sărănadului) se curentează cu termenul de 15 Maiu a. c.

Retribuțiunile acestui post, afară de stolele obicinuite pentru serviciile obveniente, sunt:

1. Locuință cantorală 1 odaie și bucătărie.
2. Grădină de 170 st. p. cl. II.
3. Ogradă de 1330 st. p., din care 597 st. p. este rât de cl. II.
4. Pământ arător de 1073 st. p. cl. VI.
5. Rât de un jug. 397 st. p. cl. IV.
6. Pământ arător 1598 st. p. cl. VI,
7. Pământ arător de 897 st. p. și rât de 479 st. p. cl. III.
8. Rât de 3 jug: 1231 st. p. cl. III.
9. Drepturi de pășune 3747 st. p.
10. Toate stolele cantorale.

Doritorii de a câștiga acest post își vor înainta cererile, însoțite de actele trebuincioase, la Oficiul parohial din *Sudurău*.

Din șed. cons. 7 Aprilie 1928

No. 1683.

Intențiuni misale.

Aducem la cunoștința Veneratului Cler eparhial, că avem la dispoziție un număr de sfinte intențiuni misale.

Prin urmare invităm pe Frații cari doresc să primească spre servire din acestea intențiuni, să-și înainteze spre acest scop cerere, deoarece numai aceia vor fi împărtașiți, cari vor cere, iar cari au primit în trecut, vor mai primi numai după certificarea persolvirei. Gherla, la 27 Aprilie 1928.

Nr. 1977.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficială.**Sărbătoarea Sfintelor Paști în Gherla**

În seminarul teologic sunetul glasului de aramă anunță programul exercițiilor spirituale, cu începutul de 8 Aprilie, ținând până în 12 l. c. Săliile de cursuri sunt părăsite. Teologii intră în capelă, pentru îndeplinirea unei întro-specțiuni prin acel „gnosi auton“ (cunoaște-te pe tine însuși) și pentru meditarea unei porunci a Domnului Hristos: porunca cunoașterii individuale și a chemării proprii, cufundându-se în tăcere, unde n'auzeau nimic, decât șoaptele dulci ale Spiritului Sfânt.

În muta tăcere de sub arcitura umbroasă a capelei între două luminițe pălătoare, cuviosul părinte, *Dr. Augustin Pop*, călugăr Bazilican de la mănăstirea Bicsadului și rîrul meditațiunilor îl începe Duminecă seara. Cu astă ocazie poate spune unul fiecare cuvintele lui Dante rostite despre rătăcirea lui:

„Pe când e omu'n miezul vieții lui
m'aflam într'o pădere întunecată,
căci dreapta mea cărare mi-o pierdii“...
(„Divina comedie-Infernul-Cânt“ I.). Însă prin aprofundarea-mi propriei ființi în Vecinicie aillai calea adevărului. În numărul celor unsprezece meditații cuviosul părinte stărueste asupra vieții de meditație sihastră, asupra chemării și slujbii noastre preotești, care este misiunea de Apostol, nu de năimit: „misiunea de Apostol — misiunea preotului — nu e carieră, ci chemare la jertfă“... asupra păcatelor și tentațiunilor satanice cari ne robesc cu predilecție. Supunerea instinctului: „si tibi vis omnia subijcere, te subijce rationi“ (Seneca); aceste cuvinte ale lui Seneca îmi veneau în minte când se afirma subordonarea instinctelor. Mai stăruie mult, asupra vieții de dincolo de mormânt, spre care dorului nostru săi dăm aripi de inger să sboare; asupra morții — „căci e sigur că vom muri, însă cum vom muri?“ — exemplificând contrastul dintre timp și eternitate prin captivanta pildă a lordului Rousselle, care-și predă ceasul, calm, călăului zicând: „primește-l, ești în timp și ai lipsă de el, eu nu, căci eu trec în eternitate unde nu este timp și nu mai am eu lipsă de el acolo“. Și rîrul lung al meditațiilor, plin de idei lapidare și acest exemplu a convins pe mulți ca:

O lume 'ntreagă de-ai pierdut,
Să nu-te plângi, căci nu-i nimic;
O lume nouă ți-ai făcut:
Să nu te bucuri, nu-i nimic,
Curând simțurile au trecut,
Treci și tu'n lume: nu-i nimic“ (versuri orientale).

Exercițiile se termină cu reflexiuni

despre înviere, — când la sfârșitul vremilor glasul de trîmbițe va suna chemător: „suragite mortui“ — despre judecată, despre canaanul făgăduit: fericirea în deplinătate sub durata vecinicii căci în timp: „Nihil est ab omni parte beatum“ (Horațiu), despre iad și despre însușirile corpului glorificat. Spre realizarea scopului în meditații și îndeplinirea cu fruct se recomandă rugăciuni de implorare cătră Preacurata Vergură Maria.

În timpul exercițiilor sfinte stăpâna perfect silențiul pitagoric: tăcerea sacră, în care ascultam tăcuți armonia sferelor cerești și sunetul de diapason al Universului întreg, coborât din infinitul Dumnezeirii. Și am învățat și știm ca să murim „Savoir mourir“ (Gh. Wagner).

În Joia-mare, natura de păcătoș violată și denaturată se primenește prin împărtașania cu s. taină a Cuminecăturii. Se primește Viaticul spiritual pentru pribegia pe astă vale a plângerii și dreptul de intrare în fericirea de veci. Pentru mulțumită se cântă „Doxologia cea mare“ la finea s. liturghii în capelă.

Tot în această zi este liturghie arhierască pontificată de Preasfințitul Părinte al nostru *Dr. Iuliu Hossu*. În timpul liturghiei s'a făcut sfințirea mirului și sfințirea de lectori. Proșternerea la picioarele Archievului și punerea mânilor prin rugă îi ridică mai aproape de sfințenie, hirotonindu-i întru Lectori pe următorii clerici: *Cornel Fucec, Vasile Enghis, Vasile Pop, Vasile Breban, Ovidiu E. Bulbuc, Gheorghe Câmpean, Augustin Cerghi, Vasile Chezan, Victor Cosma, Gavrilă Chindriș, Ioan Farcău, Tiberiu S. Fetti, Leonida Fetti, Vasile Huzo, Ștefan Ilieș, Iosif Mânzat, Felician Marica, Emil Mureșan, Valer Măstoa, Augustin Nechita, Victor Oltean, Abroziu Plaian și Emil Radu*. Întru *Ipo-diaconi* și *Diaconi* au fost sfințiți clericii: *Anton Buga și Cornel Fucec*. La finea liturghiei credincioși asistenți în biserică la un moment dat gravitează spre centrul nații și cu ochi larg dilatați în uimiri privesc spălarea picioarelor din partea Prea Sfințitului Părinte: împlinirea sfatului evanghelic al Domnului, în spălarea și'n sărutarea picioarelor alor 12 clerici. După masă fu Mănecatul cu cetirea celor douăsprezece evanghelii, toate scene din judecata nefastă rostită de Pilat și din stațiunile durerii până pe culmea Calvarului.

În *Vinerea-Mare* oarele împărătești. La ora 5 se începe *Prohodul Domnului*. În catedrală fumul de tămăe se risipea de-

asupra capetelor înclinate, iar în mijlocul lor catafalcul Mântuitorului învălit în negru și câteva lumini împrejur. Pe catafalc s. Trup, iar în față s. Evanghelie, icoana cu lancea, cu trestia, ce avea în vârf buretele cu fierea, și crucea. Imprejur preoți în odăjdii negre fac prohodul împreună cu Prea Sfinția Sa Episcopul. Totul era'n negru și pereții bisericii erau mohorâți la lumina, ce nici ea, în astă seară, nu mai avea putere de ardere. Numai cruciile mari și 'nargintate de pe odăjdiile preoțești nutreau nădejdea Învierii. Ilustrisimul prepozit Dr. Octavian Domide pleacă în piept cu capul și cu privire spre pământ, părăsind șirul preoților urcă amvonul. Cu fața-i brăzdată de post și de gânduri meditative, mistic și contras sub puterea de sus, predică: judecata, patimile, restignirea și moartea D-lui Hristos. Suflete mai tari ca și granitul sunt înmuiate, femeii își moaie năframa în lacrimi fierbinți, când la azul predicei văd pe Isus desorăcat și legat la stâlp, scuipt și palmuit, bătut până la roș de sânge, apoi pân'la vine, ba mai mult: pân'ce carnea sare în bucăți și zdrențe de pe os sub loviturile cnutului soldatului roman la imperativul strigăt: „răstignește-l, răstignește-l!“, al sanhedrinului farisaic. Simțămintele-s răsculate și tremură de spaima durerii, când văd pe Isus cel răstignit descris atât de isbitor. „Pentru noi și pentru a noastră mântuire toate aceste le-a suferit, sunt cuvintele des repetate“, și de câte ori păcătuim, aceste suferinți facem să le simtă D. N. I. Hristos. A fost o predică de neuitat, ce a săpat cuvintele adânc în inimi.

Sub ceriul înorat cu un suflu rece și sinistru, ce se isbea de turnurile catedralei stingând luminile ocolitorilor din frunte, în procesiune credincioșii fac încunjurul bisericii și la mici stațiuni se ridică spre arătare ciboriul cu s. Corp purtat de Arhiepiscop. Melodii de cântece duse de vânt se auzeau, iar în clopotniță surd bătea toaca.

Sâmbătă serviciul divin la liturgia Sf. Vasile împreună cu Inserat.

La ora 12 noaptea *Învierea Domnului* Hristos trezește sufletele din somnul letargic și biserica e plină prin supra saturație de mulțimea sufletelor făr'deosebire de rit și naționalitate. Ceremonialul pontificat și acum de Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Iuliu își ia începutul dela crucifixul de marmoră din dreapta bisericii prin cântarea: „Hristos a 'nviat din morți“. Se face încunjurul bisericii de trei ori însoțit de cântarea Învierii. Se face mânecatul extraordinar cu diaconisirea Părintelui Dr. *George Bob* și *Alexandru Chezan*. Credincioșii în rând sărută sf. cruce, icoana învierii și sf. evanghelie din mâna Prea Sfințitului Arhiepiscop, a Ilustrisimului prepozit și din mâna Reverendisimului canonic Dioniziu Vaida. La fine se'mpart paștile plătite de *badea Manu*.

Duminecă în ziua *Paștilor* — sfințite prin sigilul Învierii — liturgia arhierescă cu 'ntreg anturajul canonic și preoțesc prin solemnitatea-i împetuoasă se celebrează. La lumina strălucitoare a zilei și la lumina zecilor și sutelor de lăcăruri electrice în catedrală, sacerdoții fac serviciul în haină sărbătorească. Se citește sf. Evanghelie în românește, începând cu Prea Sfinția Sa Episcopul, continuându-se cetitul în grecește de Ilustrisimul Dr. Octavian Domide, în latinește Reverendisimul Grigore Pop, în armeneste de preotul armean din loc, în italienește de Rev. Dr. Victor Bojor, în franțuzește de Reverendisimul Dr. Gheorghe Vidican, în nemțește de Rev. canonic Dioniziu Vaida, în ungurește de clarisimul prof. Dr. Dumintru Manu și terminându-se în românește de clarisimul prof. Dr. George Bob. Bătăi de clopot — repetite — se fac după citirea în fiecare limbă, cu'ntreruperi.

Cu un talent al dragostei creștinești de elan ce 'mbrățeșează toată turma de suflete creștine, predică Prea Sfințitul, remarcând statornicia în credință ce trebuie să ni-o sădească și mai adânc în suflete marele moment al praznicului Învierii Domnului. Vom păstra în vie memorie cuvintele, «spuneți și copiilor voștri, voi părinți ca 'nviat Isus“, sau „Fericiți sunt cei căzuți în lupte cari dorm sub gheața pământului rece, căci văd pe Domnul precum apostolii l'au văzut după înviere“.

La timp îndătinat prosternări înaintea altarului. Diaconisitorii Dr. George Bob și Alex. Chezan cu Ilustrisimul Dr. Octavian Domide și cu Revs. Grigore Pop încunjură altarul ducând de mâini pe diaconii: Anton Buga și Cornel Fucec, în vreme ce se cântă „Isaia dântuește“. Apoi se face sfințirea — hirotonirea întru preoți — și la întrebarea și răspunsul în cor cu „vrednic este“, Prea Sfinția Sa îi îmbracă în haina preoției sfinte.

La prânz Prea Sfinția Sa a dat o masă festivă la care a participat întreg Clerul gremial.

După masă e vecernia pontificată de Prea Sfinția Sa, cetirea evangheliei în mai multe limbi și sărutarea sf. Cruci a sf. icoane și a sf. Evanghelii.

Luni a doua zi de Paști predică părintele canonic Dr. Victor Bojor.

După masă Vecernia... și marele moment de praznic al Învierii se termină cu „Hristos a 'nviat“, cântat de cântăreții strănii.

Aceste sfinte zile de Paști prăznuite sub farmecul triumfului luptei câștigate de Prea Sfinția Sa Părintelui Episcop Dr. *Iuliu Hossu*, dela Senat și prin felul cum s'au sărbătorit, ca niciodată, au fost zile de reculegeri și de adevărate primeniri creștinești, încoronate cu bucuria sufletească a Învierii căci „*aceasta ora ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa*“.

Cin.

Legea Cultelor a fost sancționată

— Textul noiei Legi publicat în „Monitorul Oficial”. —

Legea, pentru stabilirea noului Regim al Cultelor din România, în jurul căreia în trecutul apropiat s'a dat apriga luptă dela Senat și care a fost, după lungi desbateri, votată atât la Cameră, cât și la Senat, pe lângă admiterea punctului de vedere al Inalților noștri Arhieriei, cari cereau dreptate și egalitate pentru toți, acum în numele *Majestății Sale Regelui Mihai I. a fost sancționată și întărită de Inalta Regență, semnând actul sancționării toți trei Inalții Regenți.*

Prin acest act istoric, deci, s'a pus — credem — sfârșit seriei nemeritate

de umilințe și nedreptăți, ce a trebuit să îndure în trecut Biserica noastră unită cu Roma și avem toată nădejdea, că aceia, cari au adus o nouă *Lege* — prin care *Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune* — vor căuta și vor ști să apere și să execute dispozițiile Legii.

Pentruca cititorii noștri încă să cunoască textul autentic al Legii Cultelor, îl publicăm mai jos și în coloanele noastre, împreună cu textul sancționării, așa, precum este publicat în Monitorul Oficial dela 22 Aprilie 1928.

Mihai I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate:

Adunările legiuitoare au votat și adoptat, iar Noi sancționăm ce urmează:

LEGE

PENTRU

Regimul General al Cultelor

I.

Dispozițiuni generale.

Art. 1. — Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu atinge ordinea publică, bunele moravuri și legile sale de organizare.

Art. 2. — Impiedicarea exercițiului liber al oricărui cult se va pedepsi potrivit dispozițiunilor respective din codul penal.

Serviciile religioase în afară de biserici sau case de rugăciuni se vor face cu observarea strictă a legilor și regulamentelor în vigoare, evitându-se orice acte cari ar putea aduce vreo jignire celorlalte culte sau ar constitui demonstrațiuni împotriva lor.

Art. 3. — Credințele religioase nu

pot împiedica pe nimeni a dobândi sau exercita drepturile civile și politice, nici nu pot scuti pe nimeni dela obligațiunile impuse de legi.

Art. 4. — Nimeni nu poate fi urmărit de autoritățile bisericești pentru motivul că și-a îndeplinit vreo obligație impusă de legi sau că nu a săvârșit vreo faptă oprită de legi.

Art. 5. — Nimeni nu poate fi constrâns să participe la serviciile religioase ale unui alt cult.

Indatorirea funcționarilor și militarilor ținută prin serviciul lor sau comandați să participe la serviciile religioase oficiale nu poate fi considerată ca constrângere.

Art. 6. — Constituirea de organizațiuni politice pe bază confesională și tratarea chestiunilor de politică mi-

litantă în sânul corporațiilor și instituțiilor bisericești sunt interzise.

Art. 7. — Nici un cult nu poate avea relațiuni de dependență cu vreo autoritate sau organizație bisericească din străinătate, afară de cele impuse de principiile lui dogmatice și juridico-canonice.

Relațiunile dintre Stat și cultul catolic — singurul în țară cu asemenea dependență — vor putea fi stabilite printr'un acord special, care va fi supus Corpurilor legiuitoare pentru aprobare.

Art. 8. — Jurisdicțiunea autorităților religioase ale cultelor din țară nu se poate întinde în afară de teritoriul Statului român.

Asemenea nici autoritățile religioase ale cultelor din străinătate nu vor putea exercita nici o jurisdicțiune în cuprinsul Statului român.

Art. 9. — Cultele și asociațiunile religioase nu pot primi ajutoare materiale din străinătate direct sau indirect, fără a le aduce la cunoștința guvernului.

Ele sunt obligate să comunice Ministerului Cultelor orice ajutoare de asemenea natură.

Când scopul pentru care se dau ori se întrebuințează aceste ajutoare este potrivit intereselor Statului sau armoniei interconfesionale a țării, Ministerul Cultelor va putea interzice primirea lor, sub sancțiunea retragerii temporare sau definitive a ajutorului de Stat pentru culte și a anulării autorizației de funcționare pentru asociațiunile religioase.

Art. 10. — Membrii clerului, ai organelor de conducere și funcționarii de orice categorie ai cultelor și instituțiilor lor trebuie să fie cetățeni români, cari se bucură de toate drepturile civile și politice și cari nu au fost condamnați prin sentință definitivă pentru crime contra bunelor moravuri și contra siguranței Statului și în genere pentru orice faptă care ar atrage interdicțiune corecțională.

În nod excepțional, Ministerul Cul-

telor poate admite ca membri ai clerului și cetățeni străini, însă pentru un timp limitat și numai în cazul când existența sau funcționarea unei comunități religioase ar fi periclitată prin încetarea serviciului religios.

Instanțele judecătorești sunt obligate să comunice Ministerului Cultelor, iar acesta șefilor cultelor respective orice sentință de condamnare definitivă de natura celor mai sus arătate, privitoare la membrii clerului și la funcționarii de orice categorie ai cultelor.

Șefii Cultelor (Mitropoliții, Episcopi, Superintendenții, etc.) vor fi judecați pentru delictele ordinare și politice de către Inalta Curte de Casație și Justiție.

Art. 11. — Organizațiile cultelor istorice, create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute în statute (comunitățile, parohiile, protopopiatele, monastirile, capitulele, episcopiile, arhiepiscopiile, mitropoliile, etc.), sunt persoane juridice.

Art. 12. — Cultele își vor conduce afacerile lor interne în conformitate cu statutul lor de organizare, aprobat în condițiunile legii de față.

Administrarea patrimoniilor și fundațiilor lor se va face de către organele competente ale cultelor, sub supravegherea autorităților bisericești superioare.

Fundațiunile vor fi administrate potrivit actelor de fundațiune ori dispozițiilor testamentare și nu vor putea fi folosite decât în scopurile speciale pentru cari sunt destinate.

Cultele vor putea face schimbări în destinația patrimoniilor și fundațiilor lor numai în conformitate cu statutul lor de organizare și cu legile în vigoare.

Achizițiunile, cu titlu gratuit, de averi mobile și imobile, de către Culte, vor fi supuse prevederilor art. 811 și 817 din codul civil român.

Art. 13. — Hotărârile instanțelor disciplinare și judecătorești ale cultelor se execută prin organele lor proprii.

La cererea autorităților bisericești, făcută prin mijlocirea Ministerului Cul-

telor, organele executive ale Statului vor da concursul lor pentru aducerea la îndeplinire a acestor hotărâri.

Art. 14. — Cultele pot înființa, administra și controla instituțiuni culturale și de binefacere în marginile și potrivit dispozițiunilor legilor privitoare la acest fel de instituțiuni.

Art. 15. — Cultele pot înființa și conduce institute speciale pentru pregătirea clerului lor.

Programele pentru studiile teologice vor fi stabilite de autoritatea bisericească competentă și vor fi comunicate Ministerului Cultelor.

Studiul istoriei, al limbei și literaturii române și al Constituțiunii țării sunt obligatorii în aceste institute și se vor preda conform unui program stabilit de autoritatea bisericească competentă în acord cu Ministerul Cultelor și acel al Instrucțiunii, așa fel ca să nu împiedice pregătirea teologică specială și să fie compatibil cu caracterul religios-moral al acestor institute.

Diplomele de pregătire teologică obținute în străinătate vor trebui să fie echivalate pe baza unui examen special cu programa studiilor de istorie, de limba și literatura română și de Constituțiunea țării, obligatorii în institutele teologice din țară ale cultelor respective.

Examenele pentru echivalarea diplomelor din străinătate se vor face la institutele teologice cu cădere ale cultelor respective de către o comisiune la lucrările căreia va asista un reprezentant al Ministerului Cultelor.

Art. 16. — Cultele au dreptul a face instrucțiunea religioasă a elevilor de credința lor din școlile publice și particulare, conform legilor privitoare la instrucțiunea publică.

Asemenea au dreptul a săvârși, prin preoții lor, în armată, în spitalele civile și militare, orfelinate, școli corecționale și penitenciare, pentru credincioșii lor, servicii religioase de orice natură, cu observarea legilor sau regulamentelor instituțiunilor respective.

Când numărul credincioșilor unui

cult din institutele enumerate al aliniatul precedent va necesita preoți proprii, autoritățile respective vor putea angaja asemenea preoți pe seama lor.

Art. 17. — Cultele pot întreține cimitire proprii pentru credincioșii lor.

Comunele sunt datoare a înființa și întreține cimitire comune pentru cultele cari nu au cimitire proprii.

Art. 18. — Toate cultele sunt datoare a face servicii religioase la solemnitățile naționale și la cele ale Familiei Domnitoare.

Aceste solemnități se vor fixa prin regulamentul acestei legi.

Art. 19. — Bisericile (Casele de rugăciuni), curtea, cimitirile și odăile sacre nu pot fi nici urmărite, nici sechestrate, sub nici o formă.

Art. 20. — Actele stării civile sunt de atribuția legii civile.

Intocmirea acestor acte va trebui să preceadă întotdeauna binecuvântarea religioasă.

University Library Cluj

Raporturile dintre Stat și culte.

Art. 21. — Pe lângă Biserica ortodoxă, a cărei organizare este stabilită prin lege specială, în Statul român mai există următoarele culte istorice:

- a) Cultul român gr.-catolic (unit);
- b) Cultul catolic (de rit latin, grec-rutean și armean);
- c) Cultul reformat (calvin);
- d) Cultul evanghelic-luteran;
- e) Cultul unitarian;
- f) Cultul armeano-gregorian;
- g) Cultul mozaic (cu diferitele sale rituri);

h) Cultul mohamedan;

Art. 22. — Culte noi pot fi recunoscute în Stat dacă confesiunea de credință și principiile lor religioase morale nu vor fi potrivnice ordinii publice, bunelor moravuri și legilor țării și dacă sistemul lor de organizare, conducere și administrare va fi în conformitate cu dispozițiunile legii de față.

Pentru obținerea recunoașterii, ele vor trebui să prezinte Ministerului

Cultelor un statut, cuprinzând confeșiunea de credință, principiile religioase, morale și sistemul de organizare, conducere și administrare, care statut, după ce va fi examinat de Ministerul Cultelor, va fi supus aprobării Corpurilor legiuitoare.

Recunoașterea dată unui cult nou poate fi revocată, pe aceeaș cale, dacă organele, corporațiile și membrii săi contravin în mod fățiș dispozițiilor acestei legi și ale statutului aprobat.

Art. 23. — Capacitatea juridică a cultelor noi recunoscute se limitează la achiziție de imobile și bunuri necesare numai pentru serviciul divin (Case de rugăciuni), locuințe pentru slujitori și cimitire.

Înainte de transcrierea sau intabularea dreptului de proprietate, actele de achiziție pentru astfel de imobile și bunuri vor trebui să aibă aprobarea Ministerului de Culte.

Art. 24. Asociațiunile religioase și funcționarea lor stau sub regimul legilor privitoare la asociațiuni în genere și la întruniri publice.

Sunt cu desăvârșire interzise, sub sancțiunea pedepselor prevăzute în codul penal, acele asociațiuni religioase cari propagă doctrine de natură a aduce atingere legilor de organizare ale Statului și instituțiilor sale și cari prin practicile lor rituale contravin bunelor moravuri și ordinii publice.

Asociațiunile religioase cari vor primi și vor înscrie printre membrii lor persoane ce au părăsit un cult fără îndeplinirea formalităților prevăzute la art. 45, se vor pedepsi conform dispozițiilor respective din codul penal.

Autorizațiunile pentru funcționare a asociațiunilor religioase se vor acorda de autoritățile în drept pe baza avizului conform al Ministerului Cultelor, căruia aceste asociațiuni sunt obligate a-i trimite sau prezenta orice acte și informațiuni privitoare la organizarea și activitatea lor.

Autorizările de funcționare ale asociațiunilor religioase vor putea fi anulate pe aceeaș cale, în caz de neob-

servare strictă a condițiilor stabilite și impuse de autoritățile competente ale Statului.

Art. 25. — Statul are asupra tuturor cultelor dreptul de supraveghere și control, care se va exercita prin Ministerul Cultelor.

Autoritățile tuturor cultelor sunt datorate să trimită și să cea acestui Minister sau delegaților săi autorizați orice acte oficiale și orice informații li s'ar cere.

Art. 26. — Toate instrucțiunile și ordinele de interes obștesc, date de autoritățile cultelor slujitorilor sau credincioșilor lor, se vor aduce în acelaș timp și la cunoștința Ministerului Cultelor.

Acesta va interzice executarea instrucțiunilor și ordinelor cari sunt contrare ordinii publice, bunelor moravuri, legilor în vigoare și siguranței Statului.

Art. 27. — Șefii cultelor (mitropoliții, episcopii, superintendenții, etc.), aleși sau numiți în conformitate cu statutele lor de organizare, nu vor fi recunoscuți și introduși în funcțiune decât după aprobarea Majestății Sale Regelui, dată pe baza recomandării Ministerului de Culte și după depunerea jurământului de fidelitate către Suveran și de supunere față de Constituție și legile țării.

Formula de jurământ este următoarea:

Înaintea lui Dumnezeu, jur credință Majestății Sale Regelui României și succesorilor săi;

Jur că voi respecta și voiu face să se respecte de către subalternii mei Constituțiunea și legile țării;

Jur că nu voi întreprinde nici o acțiune de natură a aduce atingere ordinii publice sau integrității Statului român;

Așa să-mi ajute Dumnezeu.

Funcționarii publici ai cultelor, la intrarea în slujbă, vor depune, înaintea autorității lor competente, jurământul de credință către Majestatea Sa Regele și de supunere față de Constituție și

legile țării, în prezența unui reprezentant al guvernului.

Formula de jurământ pentru acești funcționari va fi cea prevăzută la art. 11 al regulamentului statutului funcționarilor publici.

Cei cari nu au depus acest jurământ până la întrarea în vigoare a acestei legi, îl vor depune în termenul ce se va fixa de Ministerul Cultelor.

Procedura depunerii jurământului se va determina prin regulamentul acestei legi,

Art. 28. — Cultele nu pot crea eparhii (dieceze, superintendenții, etc.), peste cele existente în momentul promulgării legii de față și nici nu pot schimba titulatura, întinderea și sediul vreunei eparhii decât cu aprobarea guvernului, dată prin lege specială.

Art. 29. — Cheltuelile pentru întreținerea cultelor și instituțiilor lor se vor acoperi în primul rând din mijloacele proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutul lor de organizare.

Art. 30. — Cultele pot impune credincioșilor lor contribuțiuni pentru scopurile arătate în articolul precedent.

Aceste contribuțiuni vor putea fi încasate și prin organele fiscale ale Statului dar numai pentru instituțiile și exigențele bisericești și culturale existente în momentul promulgării legii de față și în condițiunile stabilite, prevăzute în regulamentul de aplicare al legii.

Datele privitoare la aceste contribuțiuni se vor ține la dispozițiunea Ministerului de Culte și Ministerului de Finanțe, pentru a se putea cerceta dacă cultele s'au conformat dispozițiilor cuprinse în acest articol.

Pentru încasarea prin organele fiscale ale Statului a eventualelor contribuțiuni impuse pentru noi instituțiuni și exigențe, cultele vor trebui să obțină aprobarea prealabilă a Ministerului de Culte și a Ministerului de Finanțe.

Art. 31. — Ajutoarele pe cari Statul le va acorda diferitelor culte vor

fi în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români ai lor față de populația totală a țării, cu situația materială a cultelor respective și cu nevoile lor reale.

Aceste ajutoare vor fi date pentru acoperirea nevoilor lor pentru necesități specificate și constatate că ar depăși veniturile ce au și niciodată sub forma de sume globale.

Ele vor putea fi retrase sau suspendate de Ministerul Cultelor celor vinovați pentru agitațiuni împotriva ordinii și siguranței Statului și pentru violarea dispozițiilor acestei legi.

Art. 32. — Completarea veniturilor clerului și plata funcționarilor cultelor se vor face după norme generale, stabilite prin lege și în armonizare cu salariile funcționarilor publici.

Art. 33. — Pentru a putea obține ajutor dela Stat în scopul susținerii clerului slujitor, parohiile sau comunitățile ce se vor înființa de aci înainte trebuie să aibă cel puțin 400 familii în comunele urbane și 200 în comunele rurale.

În cazuri bine motivate se pot ajuta și parohii sau comunități cu un număr mai mic de familii.

Art. 34. — Cultele cari primesc ajutor dela Stat vor ține conturile de venituri și cheltueli la dispoziția Ministerului Cultelor, care va controla dacă sumele acordate au fost întrebunțate potrivit destinațiunii lor și cu respectarea legii contabilității publice privitoare la instituțiile cu caracter autonom.

Controlul prevăzut în acest articol se va face pe baza unui regulament special, întocmit de Ministerul Cultelor împreună cu Ministerul Finanțelor.

Art. 35. — Toate numirile membrilor clerului și funcționarilor de orice categorie ai cultelor în posturi subvenționate de Stat vor trebui să fie comunicate Ministerului Cultelor.

Art. 36. — Ordinele și congregațiile religioase, existente pe teritoriul Statului român înainte de promulgarea

acestei legi, își vor păstra actualele case și mănăstiri, dacă îndeplinesc condițiile legilor în vigoare și dacă superiorul (provincialul) și membrii lor vor fi cetățeni români și vor locui în țară.

Superiorii (provincialii) și membrii cari nu vor voi sau nu vor dobândi cetățenia română nu vor mai putea rămâne în țară ca membri ai ordinului ori congregației respective.

Termenul de îndeplinire a acestei condițiuni va fi fixat de Ministerul Cultelor.

Case și mănăstiri noi vor putea fi deschise numai cu autorizația guvernului.

Ordine și congregațiuni noi nu se vor putea așeza în țară decât pe bază de lege.

Art. 37. — Avera cultelor dispărute revine de drept Statului.

Art. 38. — Instituțiunea patronatului cu drepturile și obligațiunile de orice categorie este și rămâne desființată fără nici o indemnizare.

Art. 39. — Situația juridică (titlul de proprietate) a imobilelor (biserici, case parohiale și dependințe) și bunurilor bisericesti cari până la promulgarea acestei legi erau patronate se va verifica și eventual rectifica în cărțile funduare după următoarele principii:

a) dacă se constată, cu ocazia verificării, că aceste imobile și bunuri aparțin comunităților bisericesti locale, ele rămân în deplina lor proprietate și posesiune;

b) dacă se constată că aparțin patronului — fie acesta Stat sau instituțiune a sa (județ, comună, etc.), fie particular — ele rămân în proprietatea acestora, dar în posesiunea comunității locale;

c) dacă patronul particular, care deține un drept de patronat personal, a dispărut, dreptul de proprietate al imobilelor și bunurilor trece asupra Statului, iar posesiunea rămâne comunității locale;

d) dacă patronul imobilelor și bunurilor bisericesti dintr-o comunitate lo-

cală, care s'a desființat pe cale legală sau prin dispariția credincioșilor, este Statul, aceasta va dispune liber de ele; iar dacă este un particular, acesta, în acord cu Ministerul Cultelor, va afecta posesiunea lor pentru trebuințele generale ale cultului.

Aceleași principii se aplică și pentru cazul că e vorba de alte părți constitutive și instituțiuni ale cultelor decât comunitățile locale.

Verificarea prevăzută în acest articol va fi făcută, la cererea Ministerului Cultelor, de tribunalele în circumscripția cărora se află imobilele și bunurile, după ce vor fi citate părțile interesate.

Statul va fi reprezentat prin Ministerul Cultelor.

Hotărîrea tribunalului este supusă apelului în termen de 15 zile dela comunicare.

Hotărîrea definitivă va fi înaintată judecătoriei unde se află cărțile funduare spre a se face confirmarea sau rectificarea cuvenită.

Art. 40. — Corespondența organelor bisericesti cu autoritățile Statului se va face în limba română.

III.

Relațiunile dintre culte.

Art. 41. — Membrii unui cult nu pot fi constrânși să contribuie la întreținerea altui cult.

Art. 42. — Preoții unui cult pot săvârși slujbe și ceremonii religioase numai credincioșilor cultului propriu.

Excepții dela această dispoziție se pot face în cazul când credincioșii unui cult, cari n'au preot în localitate, ar cere ei înșiși la locuința lui serviciul preotului unui alt cult și numai pentru cazuri de extremă necesitate și urgență.

Art. 43. — Constituțiunea garantând tuturor cetățenilor libertatea de conștiință, oricine are dreptul de a aparține oricărui cult.

Art. 44. — Oricine a împlinit vârsat de 18 ani poate trece dela un cult la

altul, observând formele stabilite în această lege.

De acest drept nu beneficiază cei ce suferă de boale cari împiedică libera voință.

Femeile măritate pot să-și schimbe religiunea chiar înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 45. — Oricine, întrunind condițiunile dela articolul precedent, voește să între sau să treacă la alt cult, va anunța această intenție, în persoană și însoțit de doi martori, ofițerului stării civile al comunei unde domiciliază.

Ofițerul stării civile va încheia proces-verbal despre declarația de trecere, semnat de cel ce face declarația și de martori, și-l va înainta în copie, în termen cel mult de 8 zile dela data declarațiunii, preotului căruia aparține declarantul.

Anunțarea trecerii se poate face și în forma unei declarațiuni autentice la judecătorie sau la notarul public și depusă la ofițerul stării civile.

Dacă în termen de 30 de zile dela înștiințarea preotului autorul declarației nu revine asupra ei, trecerea se consideră făcută deplin drept dela această dată.

Ofițerul stării civile va face, în acest caz, modificările convenite în registrele respective, va elibera declarantului o dovadă oficială despre trecere, anunțând aceasta atât preotului căruia a aparținut, cât și aceluia la care a trecut.

Revenirea asupra declarațiunii de trecere se face cu observarea aceluiași formalități.

Formalitățile articolului de față se aplică și aceluia cari vor să părăsească vreun cult fără a trece la altul.

Declarațiunile sau cererile de cari se ocupă acest articol sunt scutite de timbru.

Art. 46. — Oricine trece dela un cult la altul este dator a suporta toate sarcinile materiale impuse de statutele și de angajamentele luate față de cultul părăsit până la sfârșitul anului în care s'a făcut trecerea.

Este interzis cultelor primirea de

credincioși, cari părăsind un cult n'au îndeplinit formalitățile de trecere prevăzute în art. 45.

Art. 47. — Copiii ai căror părinți aparțin aceleiași religiuni, urmează religiunea părinților.

Dacă unul din părinți trece la alt cult, copiii de sexul lui, sub etatea de 18 ani, urmează cultul părintelui trecut.

Când unul din soți trece la religiunea celuilalt, copiii sub 18 ani urmează religiunea comună a părinților.

Dacă părinții nu sunt de aceeași religiune, tatăl are dreptul de a determina, pentru fiecare copil în parte, căreia din cele două religiuni ale părinților săi aparține. Aceasta însă odată pentru totdeauna, anume cu prilejul înscrierii copilului în registrele stării civile.

Orice convențiuni anterioare căsătoriei prin cari s'ar hotărâți religiunea copiilor vor fi nule și neavenite.

Dacă tatăl copilului este mort, acest drept revine mamei.

Art. 48. — Copiii nelegitimi urmează religiunea mamei.

Art. 49. — Copiii găsiți, dacă nu au nici o indicațiune cu privire la religia lor sau a părinților, urmează religiunea aceluia care i-a primit spre creștere, iar dacă sunt așezați în azile (case de creștere), stabilirea religiunii lor se va face după criteriile următoare:

a) Dacă azilul este întreținut de vreo instituție confesională, vor urma religiunea instituției respective;

b) Dacă azilul este întreținut de comună sau județ, vor urma religiunea majorității locuitorilor din acea comună sau din acel județ;

c) Dacă azilul este întreținut de Stat, copiii vor urma religiunea ortodoxă.

Art. 50. — În caz de adopțiune copiii orfani de ambii părinți sub vârsta de 18 ani pot urma religiunea adoptantului, la dorința acestuia, manifestată înaintea ofițerului stării civile.

Dacă ambii soți adoptă de comun acord, religiunea copiilor orfani va fi determinată potrivit art. 47.

Dacă amândoi sau numai unul dintre părinții copiilor adoptați trăesc,

copiii nu vor putea urma religiunea adoptantului decât cu învoirea prealabilă a părinților.

Dispozițiuni finale

Art. 51. — Toate cultele sunt datorate a-și pune în concordanță statutele lor de organizare cu dispozițiunile legii de față, în termen de un an dela publicarea regulamentului ei de aplicare, înaintându-le Ministerului Cultelor spre aprobare și confirmare prin decret regal, dat în baza unui jurnal al Consiliului de Miniștri.

Aprobarea are de scop a constata, că în statute nu sunt dispozițiuni contrare legii.

Modificările ulterioare în statutele de organizare se vor face cu aceeași procedură.

Art. 52. — Situația juridică a bunurilor bisericești, aflate dincolo de frontierele Statului român și cari aparțin cultelor din țară, precum și a bunurilor din țară cari aparțin cultelor din afară, va fi determinată prin convențiuni speciale.

Art. 53. — Drepturile recunoscute comunității baptiste prin jurnalul Consiliului de miniștri No. 2680 din 21 Noemvrie 1927 se mențin.

Statutul comunității baptiste, aprobat prin acest jurnal, va fi pus de acord cu dispozițiunile legii de față și înaintat Ministerului Cultelor pentru o nouă aprobare.

Art. 54. — Ministerul Cultelor va stabili și decreta, în termen de șase luni dela promulgarea legii, normele după cari cultele cari nu au organizațiune ierarhică—mozaic și musulman — urmează să procedeze pentru întocmirea statutului lor de organizare.

Organizarea cultului mozaic se va face astfel ca aderenții acestui cult dintr'o localitate să constituie o singură

comunitate, menținându-se cu organizația lor deosebită comunitățile spaniole din Vechiul Regat și cele ortodoxe din Transilvania.

Art. 55. — Până la întocmirea și aprobarea statului de organizare al cultului mozaic și până la alegerea unui reprezentant religios, conform acestui statut, reprezentantul cultului mozaic în Senat va fi tot reprezentantul religios al Uniunii Comunităților evreiești din Vechiul Regat.

Art. 56. — Toate bunurile, mobile sau imobile, afectate unei instituțiuni întreținute de cultul mozaic, aflate astăzi pe numele unei persoane fizice sau societăți particulare, trec de drept și fără îndeplinirea nici unei formalități în stăpânirea comunității mozaice respective, din ziua constituirii acesteia ca persoană juridică.

Mutațiunile acestea de proprietate sunt scutite de orice taxă.

Tribunalul situațiunii locului va constata dacă dispozițiunile cerute de lege sunt îndeplinite. Aceasta la cererea președintelui comunității respective.

Dispozițiunile cuprinse în acest articol se referă și la bunurile mobile și imobile afectate parohiilor reformate (calvine) și evanghelice-luterane de pe teritoriul Vechiul Regat, cu excepția celor puse sub sechestru în timpul războiului (1916—1918).

Art. 57. Dispozițiunile din această lege privesc și biserica ortodoxă întrucât nu sunt contrare legii speciale de organizare a acestei Biserici.

Art. 58. — Un regulament întocmit de Ministerul Cultelor va desvolta și lămuri în amănunt principiile și dispozițiunile acestei legi.

Art. 59. — Toate legile, statutele, regulamentele, ordonanțele și dispozițiunile de orice natură în vigoare înainte de promulgarea legii de față, ori contrare ei, sunt și rămân abrogate.

Această lege s'a votat de Senat în ședința dela 31 Martie anul 1928 și s'a adoptat cu majoritate de *una sută patruzeci* voturi, contra *opt*.

Președinte, s. s. Const. I. NICOLAESCU. Secretar, s. s. Al. M. Alimănescu.